

Ανεργία, μισθοί και αποδόσεις της εκπαίδευσης στην Ελλάδα πριν και κατά την κρίση

Νικόλαος Κανελλόπουλος
(ΚΕΠΕ)

Θεόδωρος Μητράκος
(Τράπεζα της Ελλάδος)

Πάνος Τσακλόγλου
(ΟΠΑ/ΣΟΕ)

Ιωάννης Χολέζας
(ΚΕΠΕ)

Ημερίδα με θέμα:

Η ελληνική αγορά εργασίας στην κρίση

Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2012

Παλαιότερες μελέτες έδειξαν:

- Πρόβλημα μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία (πολύ υψηλή ανεργία μετά την αποφοίτηση που μειώνεται στη συνέχεια)
- Μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ πτυχιούχων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Θετική σχέση αποδοχών-εκπαίδευσης, αλλά με σημαντικές διαφορές μεταξύ πτυχιούχων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Υψηλές ιδιωτικές αποδόσεις της εκπαίδευσης, αλλά με σημαντικές διαφορές μεταξύ πτυχιούχων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Τελικά: *Η υψηλή ιδιωτική ζήτηση για εκπαίδευση είναι ορθολογική, διότι εξασφαλίζει α) χαμηλότερη ανεργία, β) υψηλότερες αποδοχές, γ) υψηλές ιδιωτικές αποδόσεις της εκπαίδευσης*

Στόχος μελέτης είναι να διαπιστωθεί πόσο άλλαξε η επίδραση της εκπαίδευσης λόγω της κρίσης σε:

- Ανεργία
- Αποδοχές
- Ιδιωτικές αποδόσεις της εκπαίδευσης

Δείγμα: ΕΕΔ, δύο περίοδοι 1) 2004Ι-2007ΙV = προ κρίσης, 2) 2010Ι-2012ΙΙ = κατά τη διάρκεια της κρίσης => εξαιρείται η περίοδος 2008Ι-2009ΙV

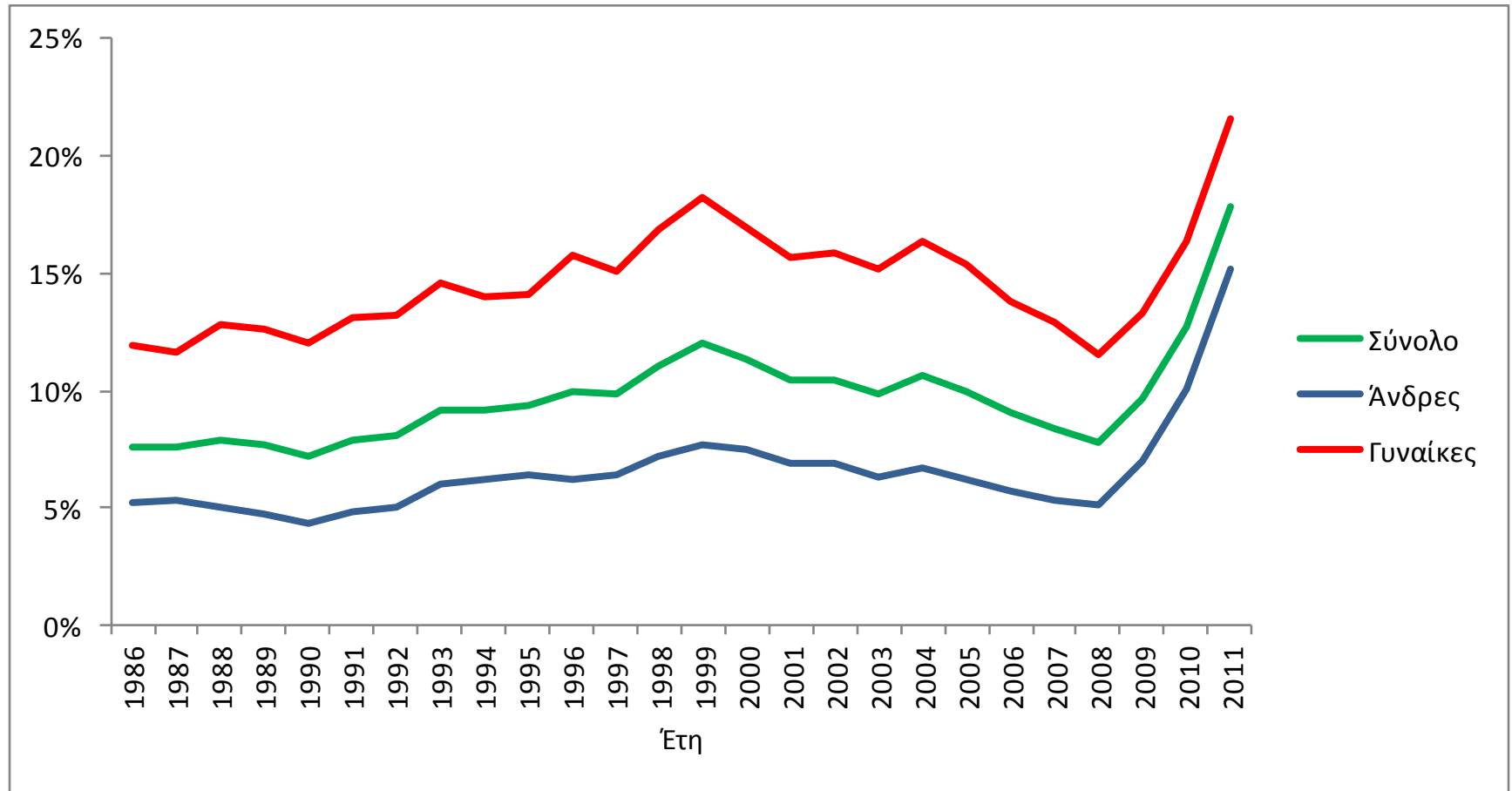
Εκτιμήσεις για κάθε φύλο ξεχωριστά:

- Πιθανότητα ανεργίας διορθωμένη για το σφάλμα επιλογής (probit)
- Εξίσωση ωριαίων αποδοχών (extended mincerian)

Ανεξάρτητες μεταβλητές:

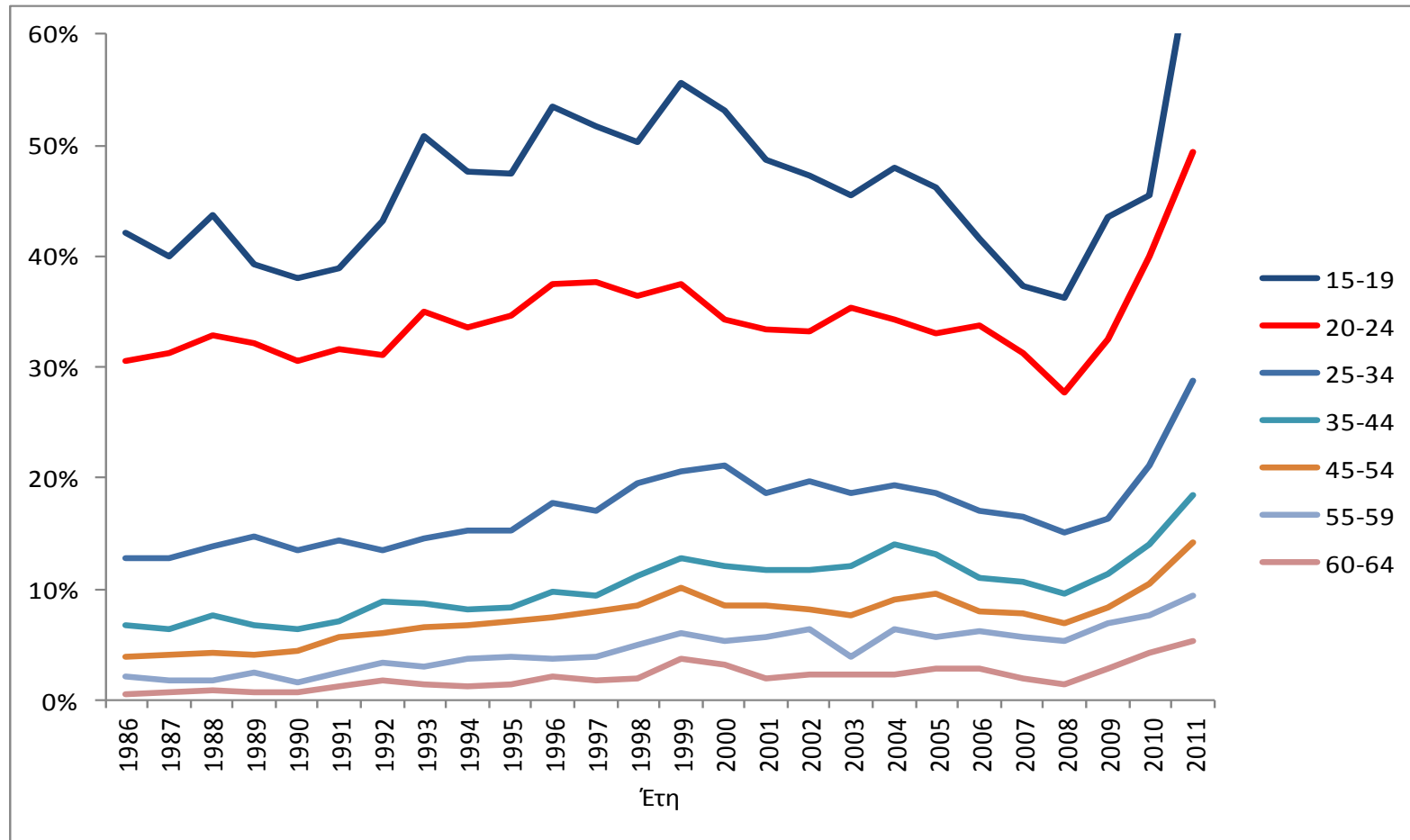
- Εκπαιδευτικό επίπεδο (29 κατηγορίες)
- Έτη από την αποφοίτηση (τετράγωνο + interaction terms)
- Περιφέρεια διαμονής (13)
- Αστικότητα τόπου διαμονής (5)
- Έτος έρευνας (οικονομικός κύκλος)
- Τρίμηνο έρευνας (εποχικότητα)
- Οικογενειακή κατάσταση, παιδιά, άλλα μέλη στο νοικοκυριό κτλ.

Ποσοστό ανεργίας κατά φύλο: 1986-2011

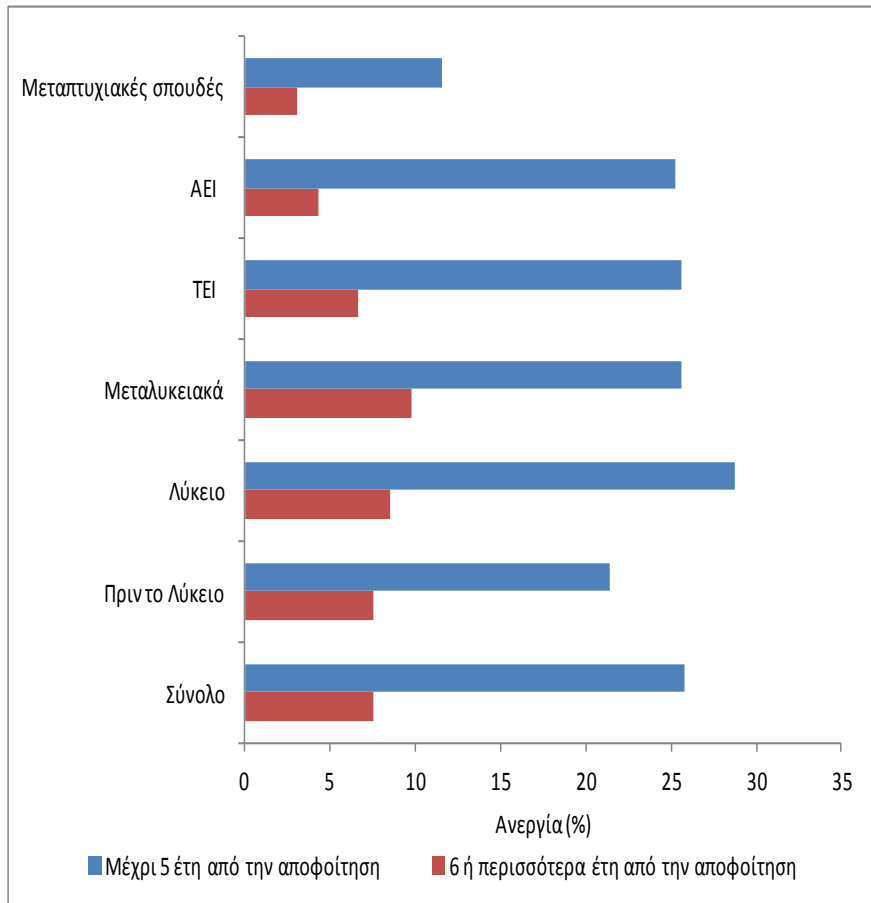
Πηγή: ΟΟΣΑ

Ποσοστό ανεργίας κατά ηλικιακή ομάδα: Γυναίκες, 1986-2011

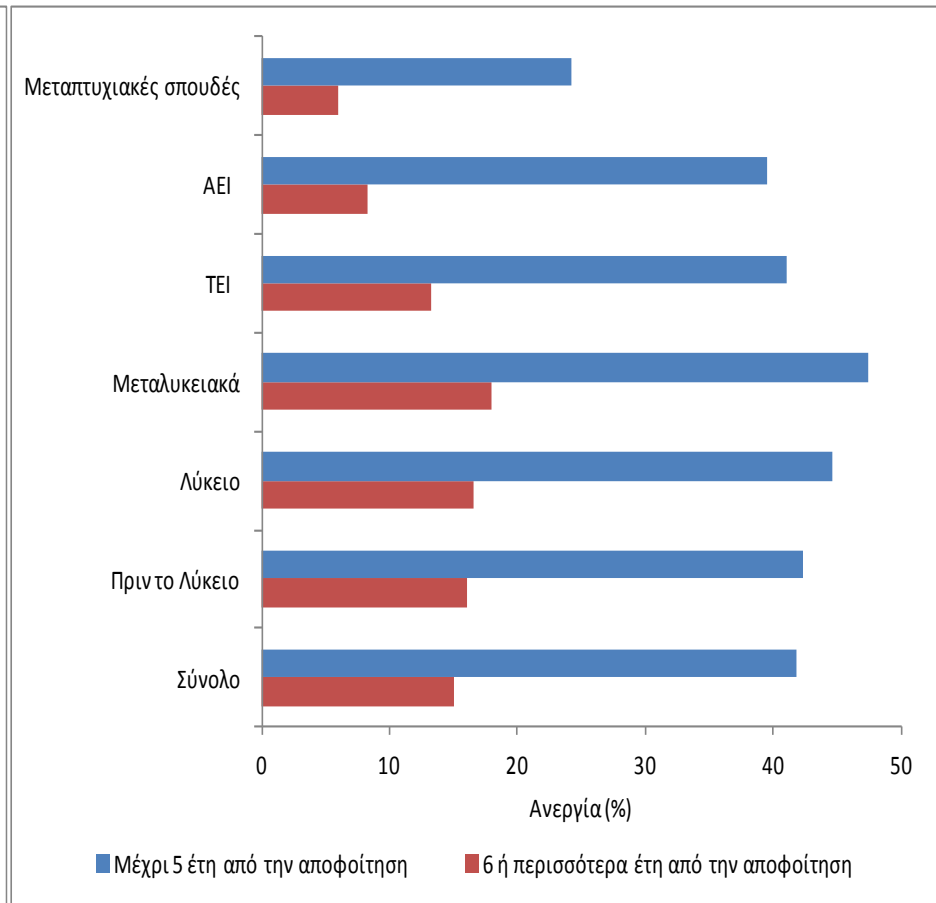
Πηγή: ΟΟΣΑ

Ποσοστό ανεργίας κατά εκπαιδευτικό επίπεδο: Σύνολο, 2004Ι-2007ΙV

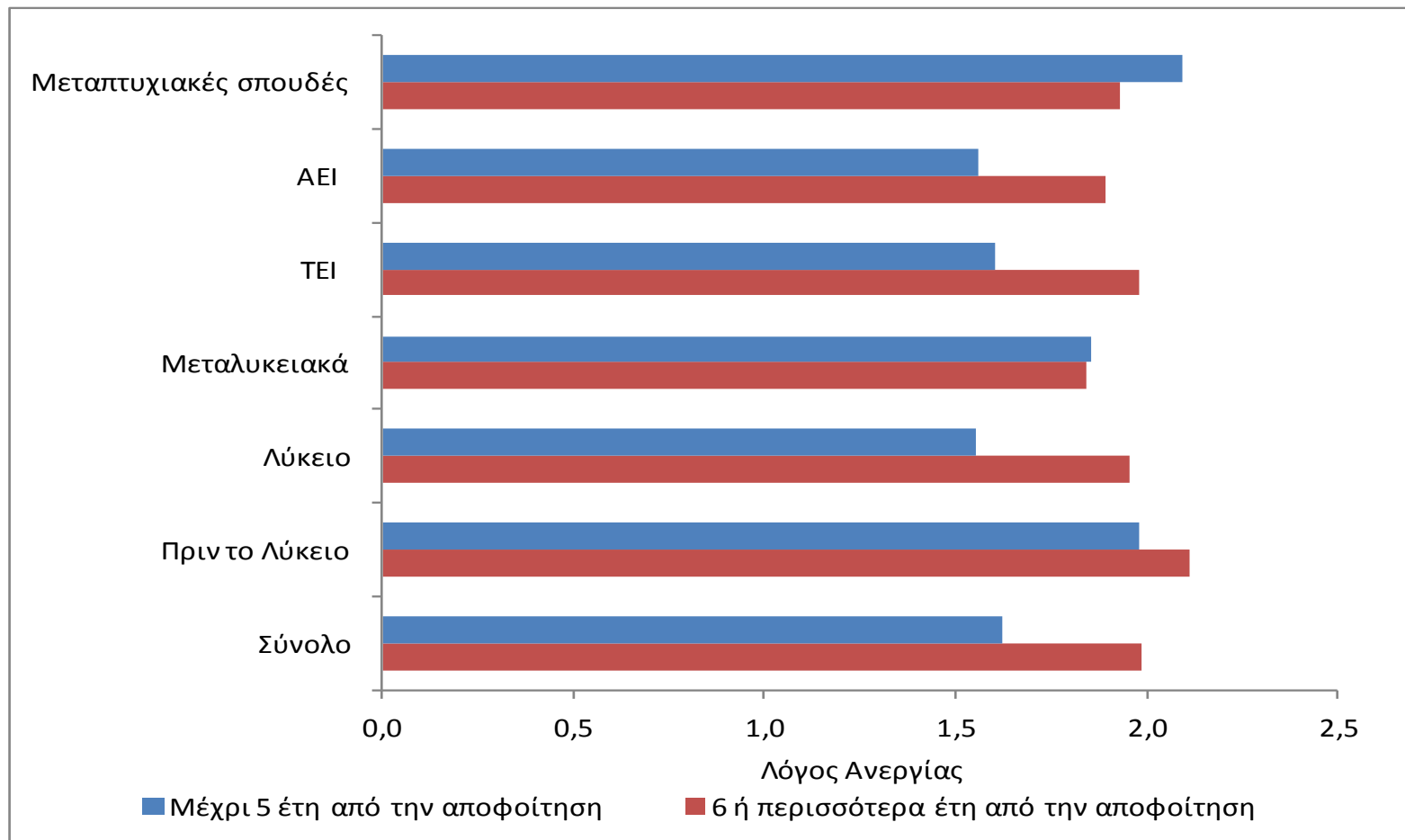
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Ποσοστό ανεργίας κατά εκπαιδευτικό επίπεδο: Σύνολο, 2010Ι-2012ΙΙ

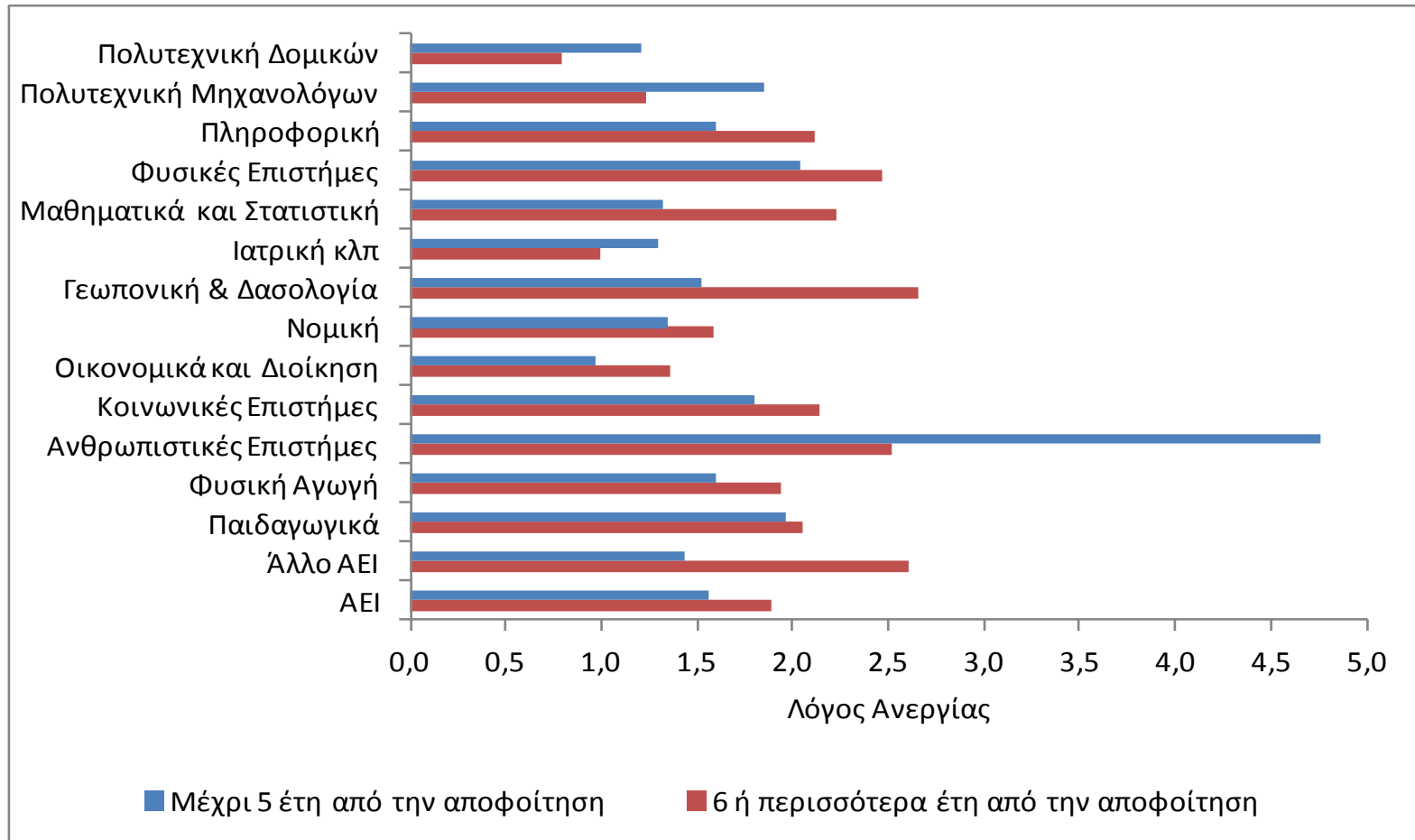
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Λόγος ποσοστών ανεργίας κατά εκπαιδευτικό επίπεδο: Σύνολο

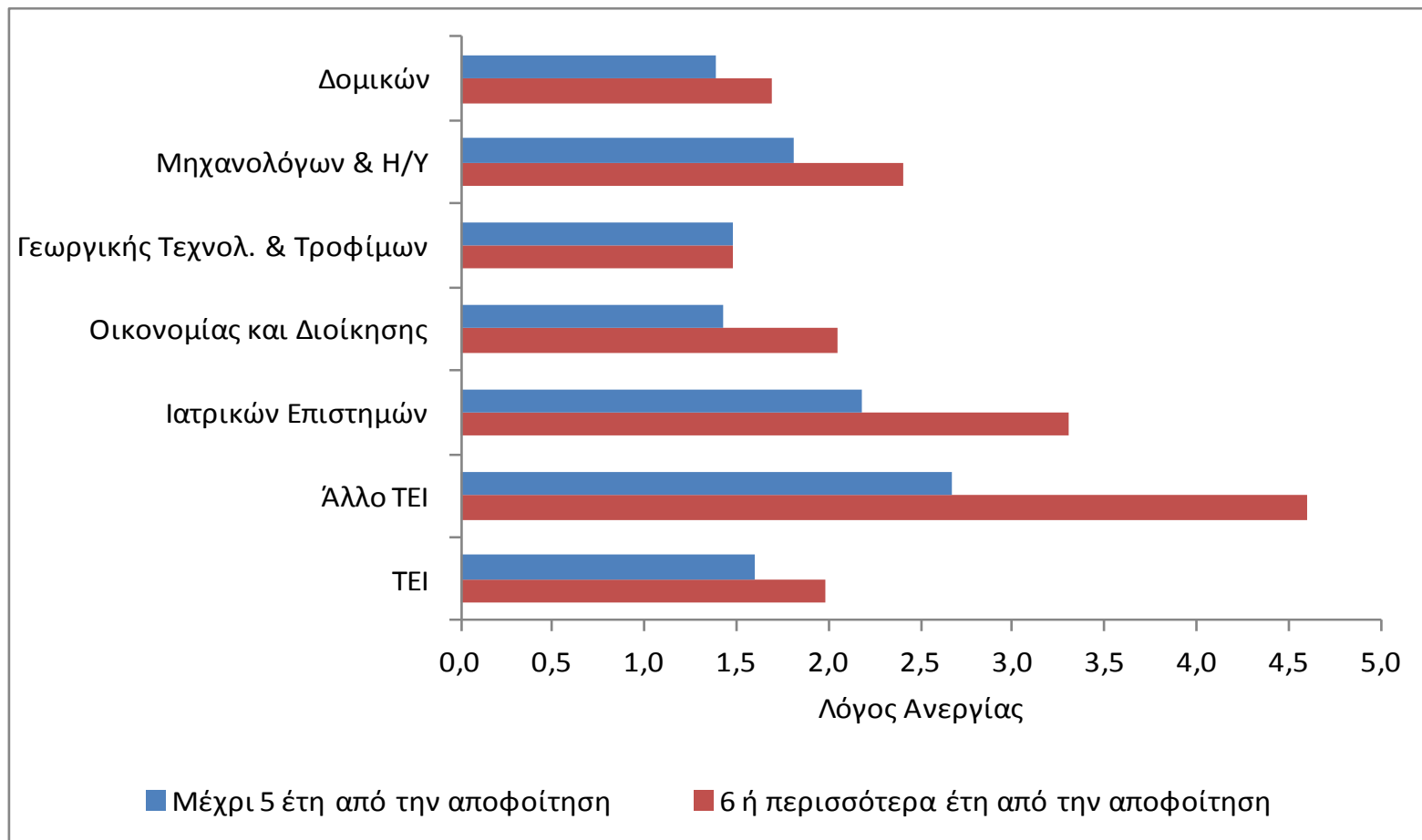
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Λόγος ποσοστών ανεργίας κατά σχολή ΑΕΙ: Σύνολο

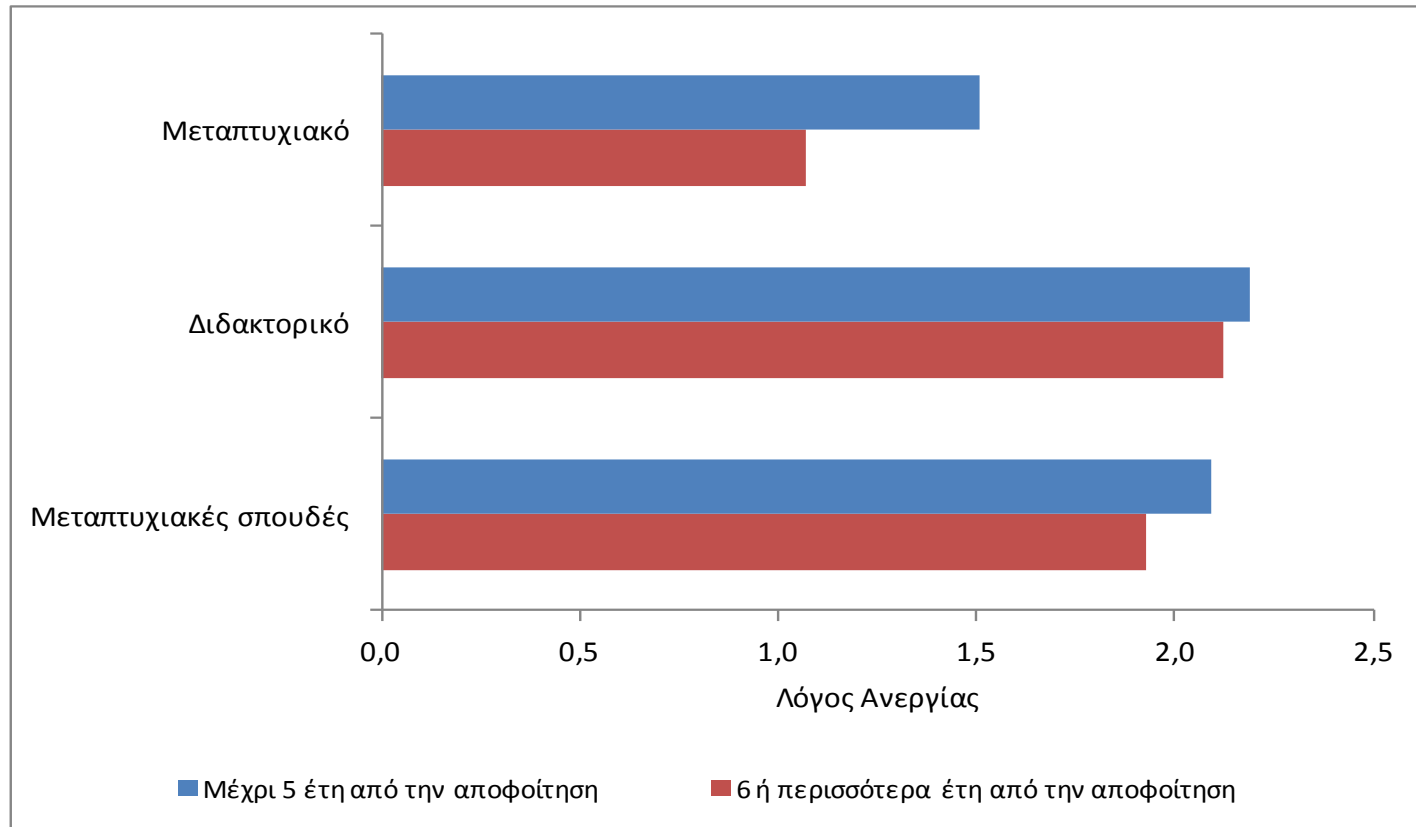
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Λόγος ποσοστών ανεργίας κατά σχολή ΤΕΙ: Σύνολο

Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Λόγος ποσοστών ανεργίας κατόχων μεταπτυχιακών τίτλων: Σύνολο

Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Ποσοστιαία κατανομή μισθωτών σε κλιμάκια εισοδήματος ανά εκπαιδευτική βαθμίδα (όλες οι ΕΕΔ με προσαρμογή για πληθωρισμό): Άνδρες

Εκπαιδευτικό επίπεδο	Καθαρές μηνιαίες αποδοχές								
	<400	401-600	601-800	801-1000	1001-1200	1201-1400	1401-1600	1601-1800	>1801
2004-2007									
Πριν το Λύκειο	1,1	2,8	24,6	31,8	17,3	12,4	6,7	1,8	1,6
Λύκειο	0,7	1,7	20,8	29,0	16,2	14,9	10,8	3,3	2,7
Μεταλυκειακά	0,5	1,4	21,0	25,2	15,1	12,8	11,9	4,3	7,8
ΤΕΙ	0,3	1,3	12,5	26,3	17,7	18,6	15,1	4,0	4,3
ΑΕΙ	0,3	0,5	6,4	13,7	14,8	20,7	21,8	8,6	13,3
Μετ/κές Σπουδές	0,4	0,6	3,6	10,3	11,5	11,5	20,6	10,1	31,6
Σύνολο	0,8	1,8	19,5	27,1	16,3	14,8	11,3	3,7	4,8
2010-2012									
Πριν το Λύκειο	4,4	9,2	48,0	25,7	7,4	3,6	0,8	0,4	0,6
Λύκειο	2,5	5,2	37,9	25,6	12,5	8,7	5,0	1,3	1,3
Μεταλυκειακά	2,1	5,2	35,9	25,9	13,2	10,1	5,3	1,0	1,4
ΤΕΙ	1,8	2,2	21,8	26,2	18,3	16,4	10,0	2,1	1,3
ΑΕΙ	0,9	1,7	12,1	19,2	17,3	21,5	17,9	4,8	4,7
Μετ/κές Σπουδές	0,0	0,3	6,8	18,9	11,8	14,2	19,8	7,1	21,0
Σύνολο	2,3	4,8	32,0	24,2	13,2	11,5	7,7	2,0	2,2

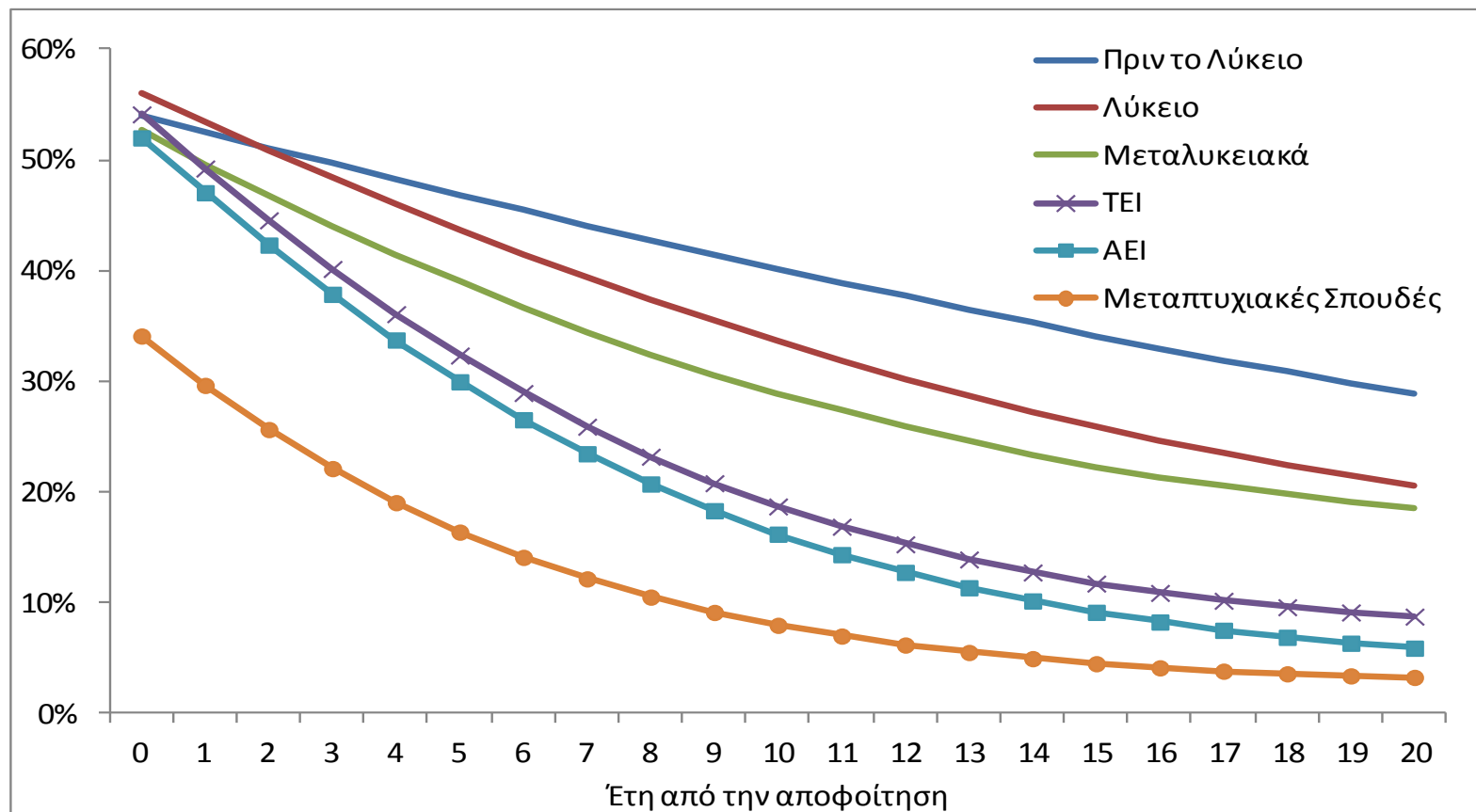
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Ποσοστιαία κατανομή μισθωτών σε κλιμάκια εισοδήματος ανά εκπαιδευτική βαθμίδα (όλες οι ΕΕΔ με προσαρμογή για πληθωρισμό): Γυναίκες

Εκπαιδευτικό επίπεδο	Καθαρές μηνιαίες αποδοχές								
	<400	401-600	601-800	801-1000	1001-1200	1201-1400	1401-1600	1601-1800	>1801
2004-2007									
Πριν το Λύκειο	2,7	11,2	26,0	32,4	19,2	5,0	1,5	0,1	1,9
Λύκειο	1,3	6,7	20,7	31,3	24,8	9,1	2,2	0,3	3,6
Μεταλυκειακά	1,1	3,6	17,4	28,1	24,8	11,2	3,3	0,3	10,2
ΤΕΙ	0,6	3,9	15,7	27,0	29,9	13,2	3,5	0,4	5,9
ΑΕΙ	0,4	1,9	6,5	19,1	30,8	20,2	5,8	0,4	15,1
Μετ/κές Σπουδές	0,5	0,2	3,2	11,6	24,5	16,3	8,4	0,5	34,9
Σύνολο	1,5	6,6	19,0	28,7	24,4	10,2	2,9	0,3	6,4
2010-2012									
Πριν το Λύκειο	5,2	25,0	35,8	25,8	6,5	1,1	0,3	0,0	0,4
Λύκειο	2,8	14,6	33,0	26,6	16,2	4,5	0,7	0,1	1,4
Μεταλυκειακά	2,0	13,1	28,3	30,2	18,8	5,2	0,9	0,1	1,5
ΤΕΙ	1,3	6,6	24,0	30,5	25,7	6,9	2,1	0,4	2,4
ΑΕΙ	1,2	3,6	11,1	22,0	34,2	16,1	4,7	0,4	6,7
Μετ/κές Σπουδές	0,6	2,7	5,3	20,9	31,0	16,8	5,9	0,3	16,5
Σύνολο	2,5	12,4	25,9	26,1	20,6	7,4	1,9	0,2	3,0

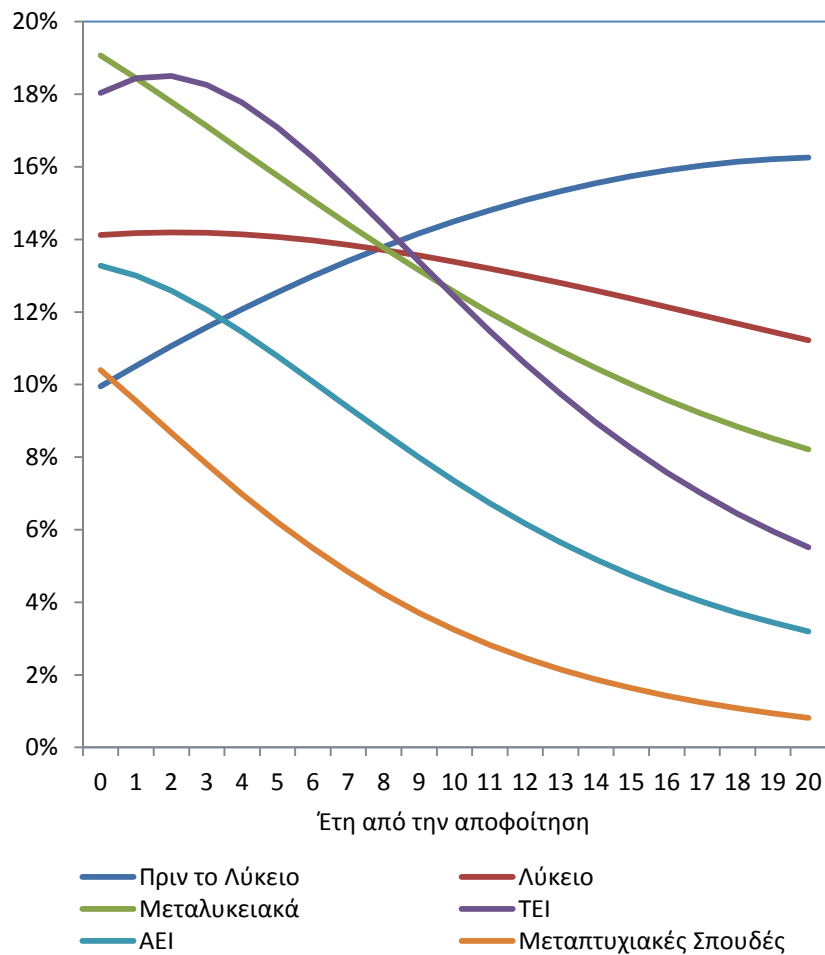
Πηγή: ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Εκτιμημένα ποσοστά ανεργίας κατά γενικό εκπαιδευτικό επίπεδο: Γυναίκες (2010Ι-2012ΙΙ)

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

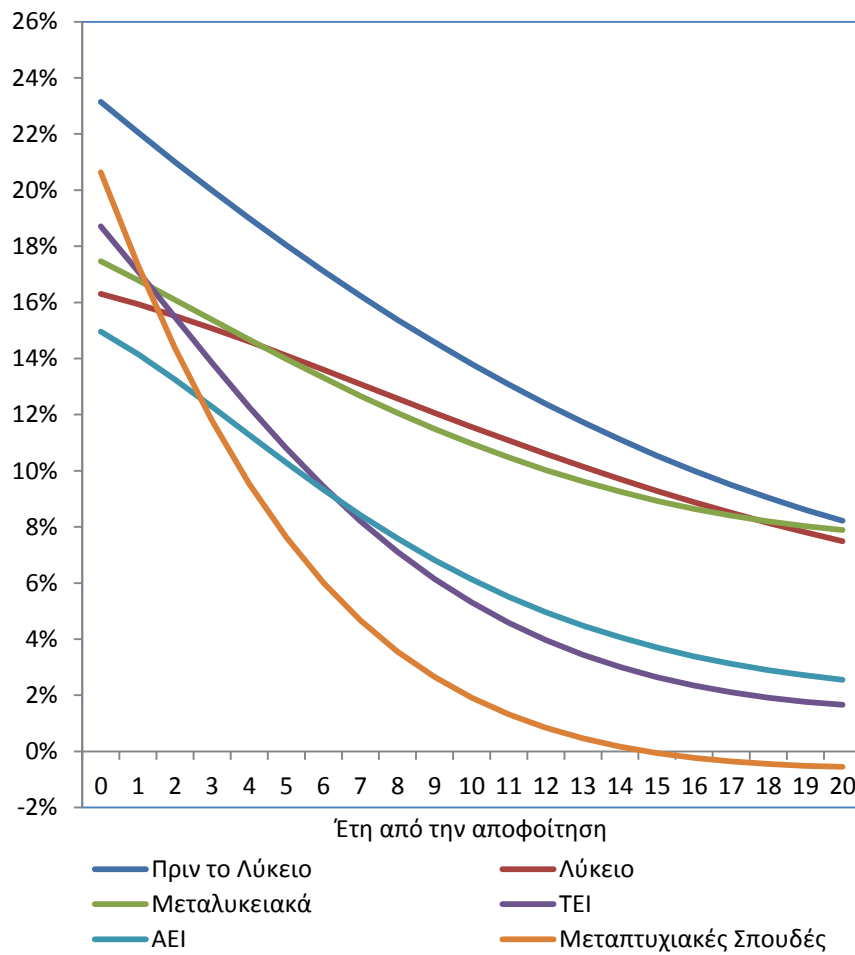
Διαφορά στα ποσοστά ανεργίας*: Άνδρες

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

* Σε εκατοστιαίες μονάδες

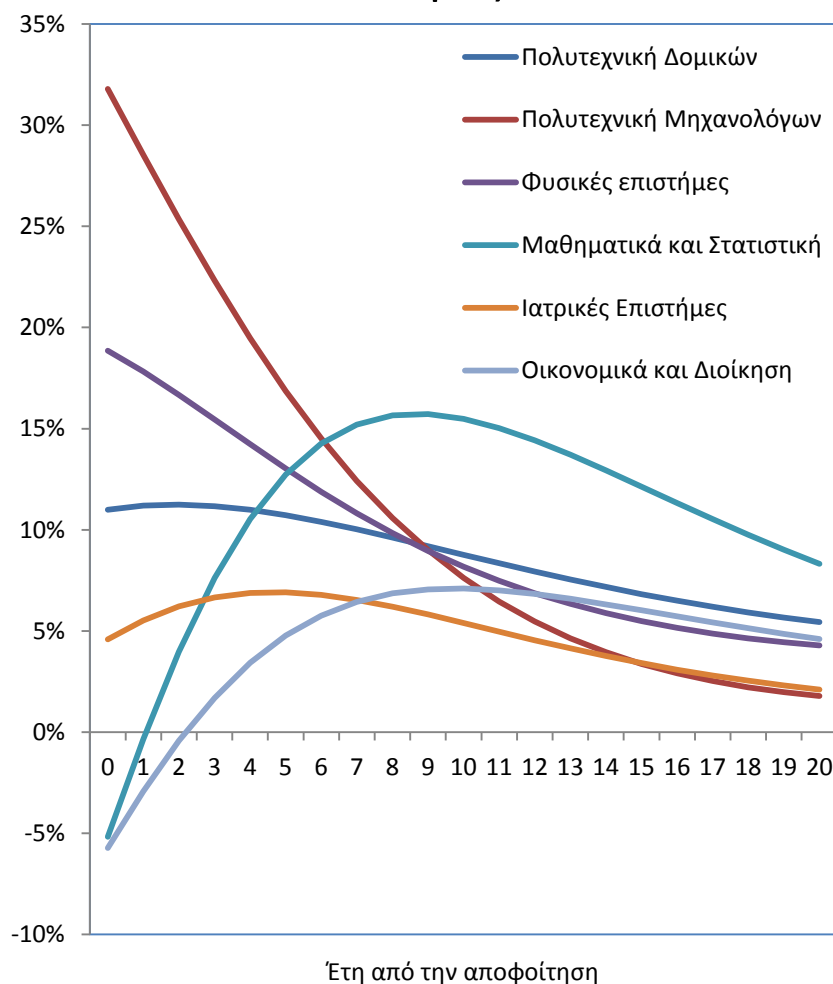
Διαφορά στα ποσοστά ανεργίας*: Γυναίκες

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

* Σε εκατοστιαίες μονάδες

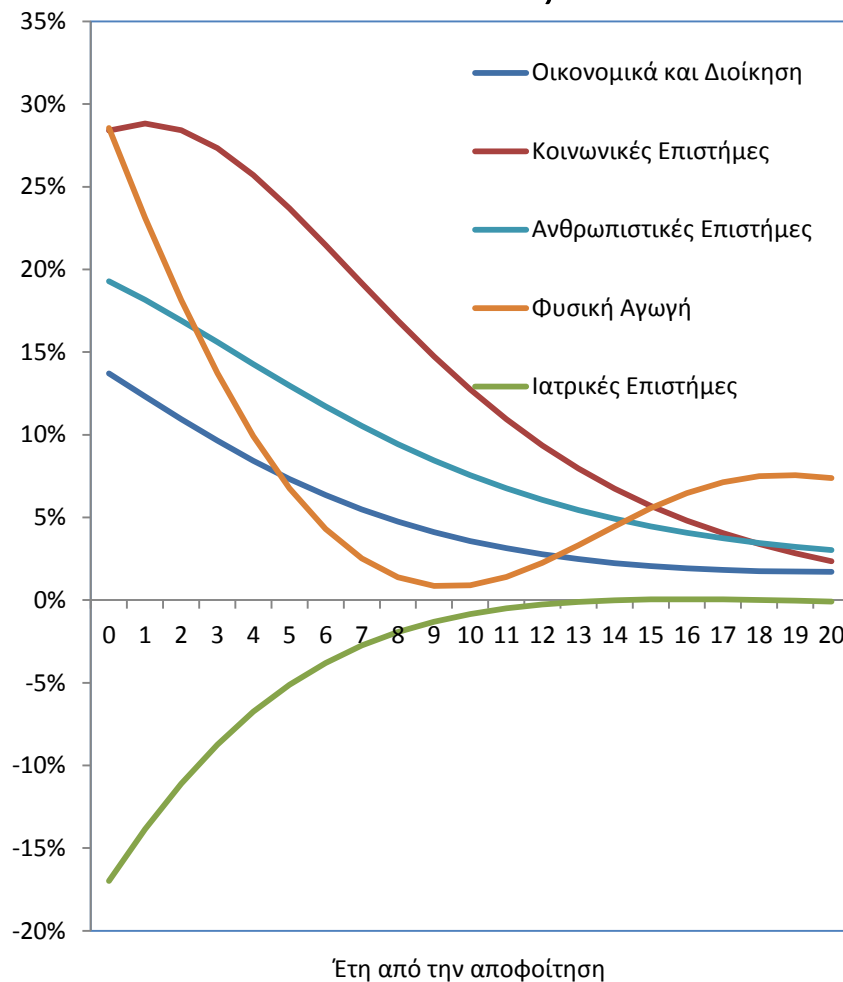
Διαφορά στα ποσοστά ανεργίας*: Άνδρες

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

* Σε εκατοστιαίες μονάδες

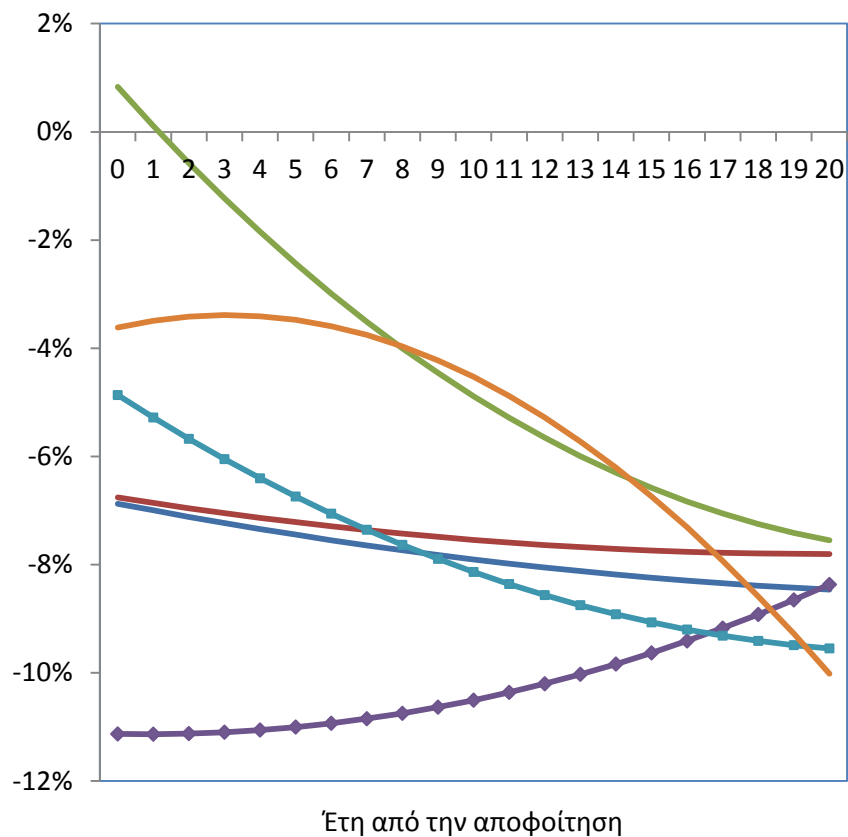
Διαφορά στα ποσοστά ανεργίας*: Γυναίκες

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

* Σε εκατοστιαίες μονάδες

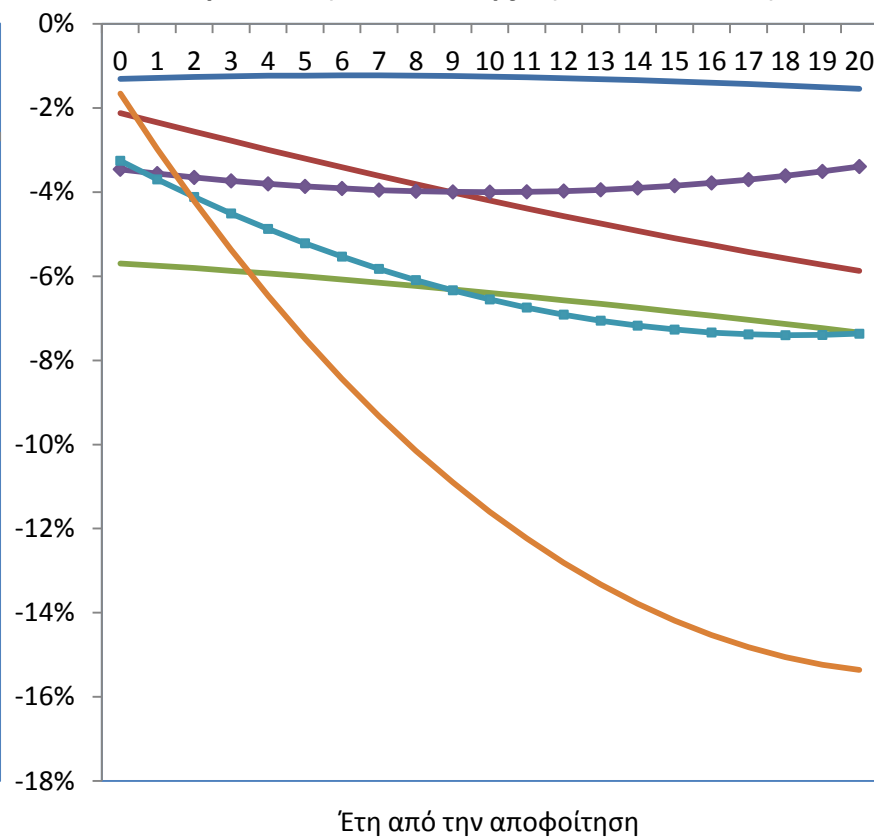
Ποσοστιαίες διαφορές στις καθαρές ωριαίες αποδοχές: Άνδρες

Πριν το Λύκειο
 Μεταλυκειακά
 ΑΕΙ
 Λύκειο
 ΤΕΙ
 Μεταπτυχιακές Σπουδές

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

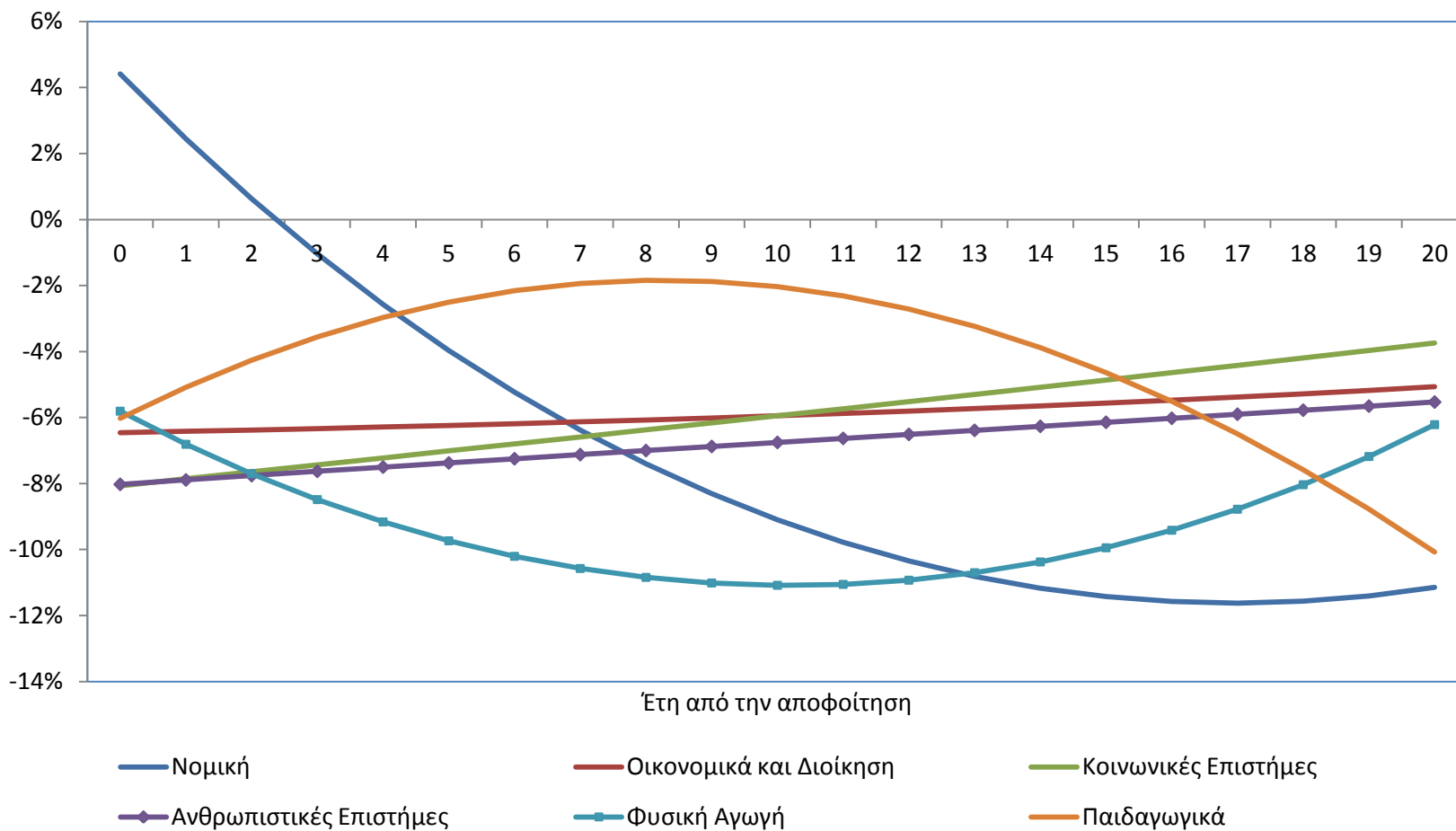
Ποσοστιαίες διαφορές στις καθαρές ωριαίες αποδοχές: Γυναίκες

Πριν το Λύκειο
 Μεταλυκειακά
 ΑΕΙ
 Λύκειο
 ΤΕΙ
 Μεταπτυχιακές Σπουδές

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Ποσοστιαίες διαφορές στις καθарές ωριαίες αποδοχές: Γυναίκες

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Ιδιωτικές αποδόσεις της εκπαίδευσης προσαρμοσμένες για την πιθανότητα ανεργίας

	ΠΚ (%)		ΔΚ (%)		Διαφορά (εκατ. μονάδες)	
	ΑΝΔ	ΓΥΝ	ΑΝΔ	ΓΥΝ	ΑΝΔ	ΓΥΝ
ΤΕΙ						
Δομικών	6,4	19,4	3,0	12,9	-3,40	-6,50
Μηχανολόγων & Η/Υ	4,9	16,0	5,0	12,1	0,10	-3,90
Γεωργικής Τεχνολογίας και Τροφ.	-	-	3,2	10,0	-	-
Οικονομίας και Διοίκησης	2,5	8,9	4,1	13,0	1,60	4,10
Ιατρικών Επιστημών	3,7	11,5	3,6	15,7	-0,10	4,20
Άλλο ΤΕΙ	1,9	10,4	2,6	-1,5	0,70	-11,90
ΑΕΙ						
Πολυτεχνική Δομικών	4,5	9,0	7,8	11,9	3,30	2,90
Πολυτεχνική Μηχανολόγων	5,2	6,9	6,5	12,2	1,30	5,30
Πληροφορική	6,7	10,9	6,9	14,2	0,20	3,30
Φυσικές επιστήμες	4,7	7,3	4,6	15,4	-0,10	8,10
Μαθηματικά και Στατιστική	4,9	8,3	4,6	15,2	-0,30	6,90
Ιατρικές Επιστήμες	6,8	9,5	8,2	19,0	1,40	9,50
Γεωπονική	3,6	6,0	2,5	4,4	-1,10	-1,60
Νομική	8,9	10,4	9,6	18,3	0,70	7,90
Οικονομικά και Διοίκηση	4,0	8,1	7,3	11,5	3,30	3,40
Κοινωνικές Επιστήμες	2,7	6,1	1,2	6,9	-1,50	0,80
Ανθρωπιστικές Επιστήμες	5,0	9,2	4,5	10,6	-0,50	1,40
Φυσική Αγωγή	3,1	8,4	3,2	10,6	0,10	2,20
Παιδαγωγικά	9,3	10,7	8,2	18,6	-1,10	7,90
Άλλο ΑΕΙ	5,6	12,8	7,3	10,6	1,70	-2,20
Μεταπτυχιακές σπουδές						
Μεταπτυχιακό	7,5	13,0	9,8	15,1	2,30	2,10
Διδακτορικό	6,2	7,4	7,2	11,7	1,00	4,30

Πηγή: Εκτιμήσεις, ΕΕΔ (ΕΛΣΤΑΤ)

Συμπεράσματα

- Η ανεργία αυξήθηκε και οι αποδοχές μειώθηκαν λόγω της κρίσης γενικά, όμως το πρότυπο που θέλει την ανεργία να μειώνεται και τις αποδοχές να αυξάνονται καθώς απομακρυνόμαστε από την αποφοίτηση γενικά ισχύει και στη διάρκεια της κρίσης
- Πλήττονται οι μεγαλύτεροι ηλικιακά εργαζόμενοι κυρίως και τα υψηλά εκπαιδευτικά επίπεδα, όμως προσοχή στο ύψος της ανεργίας
- Σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ αποφοίτων διαφορετικών σχολών ΤΕΙ και ΑΕΙ
- Η εκπαίδευση συνεχίζει να λειτουργεί ως ασπίδα κατά τη διάρκεια της κρίσης εξασφαλίζοντας χαμηλότερη ανεργία και υψηλότερες αποδοχές
- Οι ιδιωτικές αποδόσεις της εκπαίδευσης αυξάνονται κατά τη διάρκεια της κρίσης, άρα η εκπαίδευση συνεχίζει να αποτελεί μια αποδοτική επένδυση